

7. EL SENYOR EMILI DARDER *

EN PICAR A LA PORTA de l'home bo i savi hem sentit una mica d'emoció.

Coneixem n'Emili Darder; sabem quina és la seva senzillesa i la seva bonhomia. Hem tastat la seva fina amabilitat, però mai no ens havíem pogut avenir a assaltar el seu plaent fogar armats d'estilogràfica i bloc, i amb l'agreuïant d'una entrevista premeditada. Teníem por de no provocar unes ones massa sorolloses en llançar la pedra dins les aigües tranquil·líssimes d'aquell llac de pau.

Per això, en oprimir el petit botó de la porta, hem sentit una mica d'emoció.

La porta ens ha estat oberta i un vestíbul d'amables pèrspectives se'ns ha ofert als ulls.

El bon gus: mallorquí governa la serenor de la peça.

No tenim temps d'admirar les belles cadires cordellades ni els dolços paisatges de Mallorca que pengen per les parets. Emili Darder és aquí. És ell mateix. Davant aquesta humilitat cordialíssima queda esborrada la sensació de sever respecte que un personatge us fa sentir inconscientment.

Som dins el despatx del savi. Una biblioteca selectíssima i abundosa resta oberta de pinte en ample, assedegadora de seta erudites.

El bon Emili ens ofereix un seient davant el seu i amb lleu tombadeta de cap ens indica que està per nosaltres.

—Bé, estirat amic; serem breus. Digan-nos...

* * *

* «Ciutadania», 49 (1931), 1.

—Són diverses: primera, aigües i clavegueres; després, escoles, moltes escoles.

—Clar —continua— que entre les millores de Palma per necessitat han de ser-hi incloses la rectificació sanitària, vivendes per a obrers i dignificació dels nostres eixamples un xic deixats de la mà dels homes.

* * *

—S'ha volgut fer una cosa que fos assimilable al pensament del poble. De primer antuvi es volgué fer una altra cosa, però s'ha preferit cercar un terme mitjà i deixar-ho a l'altura de la comprensió universal.

—Digan, si voleu, que lamentam molt l'abstenció de Menorca a l'Assemblea, però així mateix es dugué a terme la discussió de l'Estatut amb Eivissa i Mallorca, i varen ser molt pocs els punts que es varen haver de retocar.

«És molt necessària una propaganda intensa. Nosaltres ja l'hem començada fent imprimir l'Estatut, que serà profusament repartit per tot Mallorca i Eivissa. Tinc fe en l'Estatut. Esper del poble que sabrà respondre a la crida que farem a la seva ciutadania.

* * *

—No, sortosament el problema de l'atur forçós no existeix a Palma. No obstant això, crec que l'Ajuntament i la Diputació són els més indicats per a remeiar així com sigui possible el que en poguéis sortir. Són tantes les coses que tenim per a fer a Palma que un contingent de «sense feina» seria una vergonya per a tots.

* * *

—Davant tot, una bella resposta al cit de redregau-vos! d'un home bo i homradíssim.

«Aquesta votació brillantíssima de l'Estatut Català no pot implicar sota cap concepte el menor desafecte a la República Federal. El tan escarnat separatisme desaparegué amb el darrer Borbó,

Allò no era sinó un fantasma que s'alçà pavorós anys i més anys posposat a la resta d'Espanya com una amenaça, crinada d'òdis.

»La República ha esvaït molts fantasmes! Aquest no havia de ser una excepció.

* * *

—Sí, els homes que dugueren la República són per a mi dignes del més profund dels afectes.

»Al poble que mira impassible o desconfiat llur labor a les Constituents li hauríem de dir quelcom de la tasca immensa que pesa damunt tots. Els noms d'Azaña i Alcalá Zamora quedaran per a sempre escrits amb lletres d'or al llibre de la història d'Espanya.

* * *

—Sí, us puc dir molt de les colònies d'estiu. Enguany aquestes colònies han tengut un impuls com cap any havien tengut.

»Entre nins i mines passen de cent-seixanta els qui són sortits per Valldemossa, Arenal, Secar de la Real, Gènova i Terreno. Són, entre totes, sis. La de Valldemossa és de caràcter cultural, ja que s'hi presten aquells bellíssims llocs per la seva història i privilegiada situació. Les altres cinc són de caràcter sanitari, d'entre les quals sobresurt la del Secar de la Real, que està dotada de dutxen, lavabos i altres ormejos sanitaris.

»Es té el projecte de crear unes escoles a l'aire lliure on puguin els infants gaudir de la bondat del camp mesclant-hi feines escolars.

* * *

—Sí que es podria trobar. Però aquesta fórmula per a abarcar d'aigua convenientment Palma i tota l'illa és dins les entranyes de la nostra terra, per les quals passen corrents cabalosos que ompliren de sobres totes les necessitats. Clar que a voltes l'aigua no tendria tota la puresa que es voldria, però una rectificació és tan senzilla.

»Endemés, a l'estiu, es tiren pels carrers de Palma mils de tones d'aigua potable, la qual es podria estalviar regant amb aigua de mar.

* * *

Res pus: deixau que arpleguem aquests fulls dispersos i comportau-nos que us tornem a estrènyer la mà. Frissam per a fer revivre aquest aimable col·loqui dins la solitud de la nostra cambra de treball. Allà tornarem sentir la vostra veu amament i us tornarem veure amb l'ajut de la nostra fantasia tal com sou, bo i humil, amable i senzillíssim.

Els infants de Palma de Mallorca tenen en vós llur millor amic. El Partit Republicà Federal de Palma té tot un bell home.

M. A.